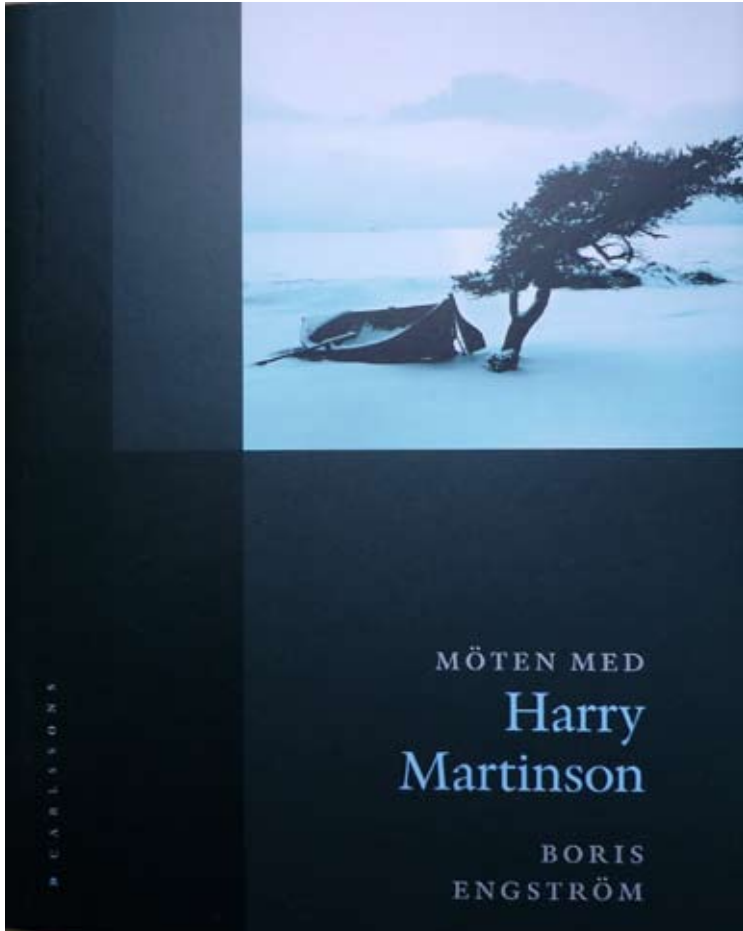

Doris

Nr 16 2009

FRÅN HARRY MARTINSON-SÄLLSKAPET

**Bild och dikt i dialog
25-årsjubileet summeras**

Förmånligt
erbjudande
till sällskapets
medlemmar!

För 140 kr inkl frakt får du hem Boris Engströms bok i brevlådan.

Kanske behöver du 2 böcker ?

En julklapp till en vän!

Två böcker kostar med frakt 250 kr.

Naturligtvis kan vi även erbjuda ett ex av årsboken för 2009:

DVD:n med Engströms och Martinsons tevefilmer.

En DVD kostar 150 kr inkl frakt. Bok plus DVD kostar 290 kr.

Beställ genom att sätta in beloppet på bankgiro 5662-5890.
Glöm inte att ange vad du beställer och ditt namn och adress.

Vill du ha en faktura, skicka då en beställning

via mejl: info@jamshög.org

Naturligtvis kan du även ringa in en beställning: 0454 492 41.

Frågor om dessa böcker och även om andra Martinson-böcker
kan ställas till Johnny Karlsson,
tfn 0454 91542 eller via mejl till info@holjebok.se

Välkommen till ett nytt nummer av Doris!

Två teman kan skönjas i detta nummer av vårt blad: sällskapets 25-årsjubileum och Boris Engström och hans bok om sitt samarbete med Harry Martinson. Men vi kan också bjuda på en eller annan överraskning! Innehållet i denna Doris:

- Boris Engströms bok där han berättar om sina möten och sitt samarbete med Harry Martinson får en hedersplats i början av denna Doris, där också den nyligen avlidne tv-producenten och naturfotografen får minnesord av Göran Bäckstrand. Sidan 2 och följande.
- Litteraturvetaren och Martinsonvännen Ronja Boije från Helsingfors gjorde ett mycket omtyckt framträdande på senaste årshögtiden i Klockrike. Hon har ställt sitt manus till vårt förfogande: "Li Kans poetik – om lyrik och helig enfald" är rubriken. Sidan 6.
- Li Li, vår Klockrikestipendiat, är flitig. Åke Widfeldt rapporterar på sidan 11.
- Bokmässan hade Spanien-tema, vilket fick Marianne Westholm att skriva om Martinson och Spanien. Sidan 12.
- Spanska inbördeskriget skymtar som fond även i Åke Åkessons Martinsonminne från den ödesmättade krigsvintern 1939-40 då fredsvännen Harry Martinson manade unga män att göra Finlands sak till sin. Sidan 13.
- Martinsonsällskapets höstaktiviteter detta jubileumsår presenteras med början på sidan 15. Där finns refererat inte mindre än tvenne akademier, den svenska och den i Näbbeboda! Dessutom har Harry Martinson gått till sjöss.
- Till sist lite förhandsinformation som sannolikt gör att du som läser detta prickar av några datum i almanackan för år 2010.

Trevlig läsning!
Ingemar Lönnbom
redaktör

Boris Engström och Harry Martinson – poesi i bild och ord

Naturfotografen och tv-producenten Boris Engström hann med att slutföra sitt sista bokprojekt innan han gick bort, och det ska vi vara mycket tacksamma för. *Möten med Harry Martinson* är en bok där ett plus ett blir bra mycket mer än två. Boris Engströms bilder är en stor del av behållningen och man förstår lätt att Martinson gärna samarbetade med denne begåvade bildkonstnär.

Vi har berättat bakgrunden tidigare: i slutet av 1960-talet sökte Boris Engström upp författaren för att få tillstånd att använda en dikt i en tevedokumentär. Det slutade med att Martinson både skrev och läste in text till filmen som blev tittarsuccé: 1,6 miljoner såg *Myrstigar*. Efter detta samarbetade Engström och Martinson om ytterligare två poetiska naturdokumentärer.

Även om de båda männen blev goda vänner, gick samarbetet inte alls som på räls. Harry Martinson plågades av tvivel, samtidigt som han virtuost kunde läsa in en speakertext till Engströms bilder utan något egentligt manus – något som borde vara omöjligt! Engström beskriver det som att Martinson kunde ”se sin text” genom bilderna.

Vi vet inte om det finns ett samband med framgångarna för tv-produktionerna, men Harry Martinson fick tillbaka en del av sin skrivarlust vid den här tiden och gav ut två ytterligare diktsamlingar, *Dikter om ljus och mörker* och *Tuvor* efter en lång tids tystnad. Att det i alla händelser var en viktig vänskap bekräftas av Harriet och Eva Martinsons förord till boken: ”Få människor stod Harry riktigt nära under de sista åren. Boris var en av dem” skriver de.

Någon kritiker har tyckt att Boris Engströms text i sig själv inte motiverar en bokutgivning. Men för oss alla som är intresserade av Harry Martinsons liv och verk ger boken naturligtvis ett spännande komplement till den existerande bilden. Boris Engström förde anteckningar samtidigt som samarbetet fortgick, så allt är i hög grad sannfärdigt och dokumentärt. Som en lyxig glasyr på kakan kommer så Engströms läckra svartvita fotografier och vykort med texter av Harry Martinson.

Alla som har sett dvd:n med två av dokumentärerna (*sällskapet* ”årsbok” i år) inser också att Boris Engström har en given plats i svensk tv-historia. Må han inte bli bortglömd!

Ingemar Lönnbom

Minnesord

Boris Engström stod Harry Martinson nära och var hans mycket gode vän. Boken *Möten med Harry Martinson* är ett sent men betydelsefullt vittnesmål om Martinsons unika skaparkraft. När väl manus var färdigskrivet, blev Boris allvarligt sjuk. Detta inverkade inte på hans minutiösa arbete med text och bilder för att med förlaget skapa en till formatet liten men mycket vacker bok. Den kunde presenteras på bokmässan i Göteborg i år men för honom blev glädjen över boken inte lång. Fredagen den 20 november jordfästes Boris Engström i Ås kyrka på Öland, dit han alltid har återvänt med sin familj.

Martinson och Engström hade stora likheter i sitt förhållande till själva skapandet, Martinson till ordet, Engström i sitt intresse för bilden. Båda sökte frenetiskt och lekfullt efter exakthet och preciseringar av stämningar. Men samtidigt hyllade de livets ungefärlighet.

Jag mötte Boris Engström första gången på senvintern 2008, då han med en ryggsäck kom ångande med kraftiga steg på Sveavägen mot ABF. Vi skulle förbereda en visning av en av hans filmer för att han senare vid en av våra regelbundna träffar i Sällskapet skulle berätta om Martinson. Efter detta möte inleddes den sista fasen av hans intensiva arbete med sitt bokprojekt. Boris var i första hand filmare och inte författare, vilket han ofta påpekade. Boken innebar för mig tillfällen till samtal som utvecklades till en vänskap med idag starka minnen av en stor personlighet, som jag lärde känna alltför sent.

Två av hans filmer – *Vattnets värld* och *Vandring med ljus och mörker* – blev som Tommy Olofsson skriver i en recension av boken i SvD den 24 oktober 2009 ”ersättning för årsbok inom sällskapet”. Det är en stor förmån för oss att ha fått tillgång till filmerna. Men glöm inte boken! Olofssons recension tar fasta på vad han rubricerar som TV-historia men förbiser att boken har ett bestående värde för närbilden av den åldrande Martinson och bakgrunden till hans lyriska återkomst i samband med inspelningarna av Engströms filmer. Denna sida framhåller en annan recension – Josef Rydén – i Jönköpings-Posten den 11 november. Filmerna är strålande men Boris text och fantastiska stillbilder bör också bli årets bok bland sällskapets medlemmar och alla de många engagerade vännerna av Harry Martinsons författarskap.

Göran Bäckstrand

Boris Engström. Fotograf okänd.

Li Kans poetik – om lyrik och helig enfald

Mitt föredrags rubrik avslöjar redan att det är en specifik del av Harry Martinsons produktion som jag kommer att behandla, nämligen diktsviten ”Li Kan talar under trädet”. Men jag vill börja med att citera Harry Martinson i en artikel han skrev 1944:

”Det talas så mycket om diktarnas uppgift i världen och i samhället; och man formulerar på olika sätt hur denna uppgift skall fattas. En del förordar politiskt engagement, medan andra menar att konsten är en blomma, som, närd av verkligheten och de andliga tillstånden, lever sitt eget liv på evighetens äng. Återigen andra menar att dikten och konsten skall vara uttryck för enbart personligheten, för dess växt och kollisioner. Sedan finns de, som anser konst och litteratur som grenar och skott på den mänskliga moralens träd. Vart och ett av dessa riktningsskrav på litteraturen kunna ha rätt vart och ett på sitt sätt, men i stort sett är denna uppdelning i aktiva väsenkategorier till stor skada för den mänskliga helheten. Vi glömmar att allt finns inom oss och att vi själva till slut vilar i allt.”

Harry Martinson kritiserar här absoluta och ensidiga krav på vad konsten egentligen ska vara, vad diktarens uppgift egentligen är, men detta betyder inte han skulle sakna en egen åsikt om diktandets mening. Denna åsikt växlar med åren, men i diktsamlingen *Passad* har han nått fram till en poetik som många forskare har kallat för ”den andra enkelheten”, en period då hans dikter är uppfyllda av ett slags lugn och besinning. Den nya synen på vad diktkonsten ska vara syns kanske allra tydligast i diktsviten ”Li Kan talar under trädet” och framför allt diktsvitens fjärde dikt ”Liknelser äro...”. Talaren i diktsviten är den fiktive, kinesiske filosofen Li Kan och de tio olika dikterna utgör ett tal till hans lärjungar. Li Kan talar till sina lärjungar – och till läsaren – om hur vi ska leva i en värld som är präglad av kaos och oöverskådlighet, hur vi ska nå besinning och finna mening i en sådan värld. Tankegodset som Martinson arbetar med är omfattande, men samtidigt är han själv ständigt närvarande med sin underfundiga humor och gör på detta sätt tankarna till sina. Stoicismens föreställning om att människan måste acceptera sin egen plats i världen för att nå självbehärskning och ro korsas med epikurismens lugna bejakande av det sinnliga och det världsliga. Mest framträdande är ändå taoismen. Martinson intresserade sig som bekant länge för just taoismen och skrev flera artiklar där han lyfte fram den kinesiska läran som en motvikt till samtiden. Ordet Tao betyder väg och det är vägen till vishet och till en högre sanning och världsordning som åsyftas. Enligt taoismen lever människan i en instabil värld i ständig omvandling, men samtidigt finns det en högre sanning som människan aldrig till fullo kan förstå men ständigt måste sträva efter. 1947 skriver Martinson på följande sätt om taoismen:

”Hur ställde man där [i det forna Kina] frågorna om sanningen och frågorna om rätten? Svaret blir, att i taoismens tankevärld sökte man inte sanningen. Man utgick ifrån att den fanns, att världen djupast sett var sann till sin natur, och att den bottnade i en mening. Man sökte inte heller meningen. Vad hade man för anledning att söka den. Solen lyste ju direkt på ens hud eller ärm. Floderna rann och skogarna grönskade. Det gällde då framför allt att ansluta sig till en naturenlig rytm att andas, besinna sig och leva i enlighet med solens rytm och jordens rytm, med Yin och Yang. Detta kallade man Tao eller Vägen. Den vägen var förtroendets, besinningens, lugnets och tillitens väg, inte kunskapstörstens eller det vetenskapliga tvivlets.”

Martinson är naturligtvis naiv i denna beskrivning, liksom han är naiv i diktcykeln om Li Kan. Han tecknar upp en utopisk och fridfull värld som varken funnits i det forna Kina eller någon annanstans. Hans taoistiska Kina är en drömd värld, en utopi förlagd till en svunnen tid som inte ska ses som en historisk skildring utan som en kritisk motbild till 1945 års samtid. Fullt naiv är Martinsons skildring av Li Kans värld och hans tankar ändå inte. Li Kan framför sina tankar med ett allvarligt, nästan bittert leende efter att ha utstått förföljelse, tortyr och förtryck. Den utopi som Martinson förordar genom Li Kans tankar ska framför allt ses som ett mänskligt tillstånd och inte som ett politiskt handlingsprogram för samhällsreform. Li Kans mål är framför allt att upplysa individen och inte att övertyga massorna.

Men det är inte vid Martinsons utopiska föreställningar om taoismen vi ska stanna upp utan i stället vill jag försöka teckna den poetik som han lägger i Li Kans mun och som tydligast framträder i diktsvitens fjärde dikt.

IV.

*Liknelser äro till för att teckna åt tanken
då detta behöves.
Men man använder inte liknelser för att döva sitt förstånd
eller andras förstånd med dem.
Liknelser böra också vara tillättna
när man vill väcka en förfallen levnadslust
eller väcka en poetisk lust till livet.
Men liknelser bör aldrig tagas i tjänst hos hatet eller föraktet.*

*Många prisa lejonerna
och tala med hän om törnlösa rosor och bråkande lamm.
Sådant gör man bara utanför lejonburen
och långt från lejongrottan.
Inne i lejongrottan faller denna liknelse på sin orimlighet
om lejonerna är hemma.
Annars faller den på sin orimlighet då lejonerna kommer hem*

*De riktiga lejonerna upptäcker fort
att vi inte är några lejon.
Men en tid i taget är sådan retorik på modet.
Så som i det för länge sedan fallna Babylon.
Den staden hade lejonbilder på murarna
men föll själv under lejon.
Så föllo kaldéernas riken.*

*Felaktiga liknelser fortplanta lätt sin felaktighet.
En mångfald av felaktiga liknelser
kan bli världens öde.*

*Liknelser äro till för att hänvisa
till det självklaras egen lyskraft.
Man lyfter inte sin lykta för att visa var solen är.
Man skyndar inte heller dit med förgyllning.
Solen är vad den är.
Den behöver inte förgyllas.*

Det finns några stilistiska drag som jag vill fästa er uppmärksamhet på. Det första är att dikten är förvånansvärt enkel att förstå, det är inte alls svårt att identifiera diktens budskap ens för en ovan diktläsare och ens efter att ha läst dikten bara en gång. Meningarna är enkla, stilen prosaisk, versmått eller rim saknas helt. Dikten arbetar med en del bilder – till exempel ”teckna åt tanken”, ”döva sitt förstånd” – men dessa bilder är framför allt belysande och försvarar inte läsningen. Martinson använder sig även av ganska klichéartade symboler som lejon, rosor och lamm, men genom att ta dessa symboler ett steg längre, genom att göra dem väldigt konkreta som i exemplet om lejongrottan lyckas han med sin humor göra dem användbara på nytt. Med förvånansvärt enkel menar jag förvånansvärt med tanke på att dikten är tillkommen 1945. Redan länge hade modernismen varit stark inom den europeiska litteraturen och flera avantgardistiska författare hade drivit formexperimenten så långt, gjort bilderna så komplexa att den modernistiska litteraturen av de oinvidiga betraktades som obegriplig.

I jämförelse med en stark avantgardistisk modernism står Martinson för något annat och i den senare dikten ”Uttalanden av Li Kan” där Li Kan också förekommer skriver han ”Allt det du inte kan säga i enkel form / är ännu inte moget för dig.” Frågan inställer sig varför Martinson väljer en sådan enkel och rättfram form för att framföra sina filosofiska idéer. Och varför väljer han just dikten som medium? Jag vill förklara Martinsons val och diktens form och komposition på två olika sätt: dels hänger dessa samman med diktens didaktiska funktion,

dels bör formen förstås som en illustration av den poetik som framförs i dikten.

Till sin genre bör dikten ses som en lärodikt. Lärodikten har traditionellt haft ett dåligt rykte och använts om sådana dikter där den pedagogiska viljan dominerar över det konstnärliga utformandet. Lärodikten behöver dock inte alltid ha en negativ klang utan kan helt enkelt definieras som en dikt som kännetecknas av en undervisande attityd gentemot läsare vilket kan synas bland annat genom ett direkt tilltal eller tydliga uppmaningar. I dikten ”Liknelser äro...” är den undervisande situationen given, det vill säga den är given i den ram som diktcykeln utgör: Li Kan är mästaren som undervisar och de undervisade är inte bara lärjungarna utan också läsarna. Målet för dikten är att undervisa sin läsare och det är därför logiskt att dikten är uppbyggd som ett retoriskt välutformat tal. Tillalet är auktoritärt, uppmanande och didaktiskt och dikten innehåller tydliga uppmaningar och varnande exempel. Dikten arbetar dessutom med många retoriska stilmedel som bland annat motsättningar, upprepningar och allegorier, men målet med denna retorik är att nå fram till läsaren och därför är dikten till sin form så lättförståelig, ja nästan övertydlig. I dikten kan vi identifiera det retoriska talets delar så som inledning, tes och handlingsuppmaning, en berättande del och en sammanfattning. Men det är en viktig del som helt och hållet saknas i dikten och det är den argumenterande delen. Li Kan argumenterar inte för sin sak utan han serverar bara sin läsare sina tankar. Ska man tolka det här som att Li Kan saknar argument, att hans lära bara är tom propaganda som inte kan argumentera för sin sak? Nej, snarare ska man förstå det som ett medvetet val från Martinsons sida. Ett val som hänger samman med den poetik som presenteras i dikten. För Martinson är diktaren en visare. Diktaren visar på sanningen, men han pekar inte med hela handen och han försöker inte förföra sin läsare. För Martinson har liknelserna, bilderna och hela diktkonsten uppgiften ”att teckna åt tanken”, att hjälpa läsaren till upplysning. Men diktaren ska inte bli en ljusvirtuos som använder sig av förföriska och komplexa bilder vilka inte tjänar till att upplysa läsaren utan enbart till att döva hans förstånd och förvirra honom. Martinson efterlyser alltså en litteratur som är upplysande och vägledande och som kan erbjuda en plats för vila och besinning. Och det är intressant att se hur diktens form speglar dessa idéer. Genom sitt lugn och sina enkla bilder fungerar dikten som en uppvisning av den diktning som Li Kan efterlyser. Och formen och innehållet smälter sålunda samman och budskapet förmedlas två gånger på två olika sätt: logiskt-rationellt genom innehållet och estetiskt-emotionellt genom formen. Att dikten sedan saknar en argumenterande del ska ses som ett uttryck för Martinsons motvilja att förenkla. Sanningen är enligt honom komplex och svårförståelig och det paradoxala är sålunda att Martinson å ena sidan eftersträvar en

enkelhet med upplysande och konkreta bilder, men å andra sidan skyr förenkling och entydighet. Li Kan kan utelämnas sina argument både för att sanningen är så självklar att den talar för sig själv, men samtidigt är sanningen för svårnåbar för att förenklas i några teser vars syfte är att övertyga och inte att upplysa.

Det speciella med Martinsons syn på diktkonsten är att den är så ambivalent. Martinson ställer upp stränga villkor för hur man ska använda konsten, men samtidigt kräver han att konsten måste få finnas som motvikt till de förenklade sanningarna. I ett brev från 1944 skriver han "Nu är det emellertid så, att näst konsten att leva rätt, är ingenting så svårt som att skriva visdom under samtidigt fasthållande vid lyrismen. Den vill inte inställa sig frivilligt så länge visheten helt har hand om bollträdet. Helig enfald och lyrik hör på något sätt samman" Idéinnehållet kan aldrig bli det viktigaste för när estetiken saknas blir lyriken propaganda. Lyriken är inget manifest utan det är den lyriska formen som borgar för undvikandet av förenklade tankar och det är därför Martinson själv väljer just dikten som form när han presenterar sina tankar.

Martinsons krav på diktkonsten kan även läsas som en förmaning mot fundamentalismen. Fundamentalisten är bokstavstrogen och menar att sanningen är identisk med texten. Men Martinson protesterar mot detta och menar att konsten bara är en konstgjord lampa gentemot sanningens sol. Sanningen behöver inte ta omvägen genom språket och konsten, men detta innebär inte att litteraturen inte kan peka på sanningen. För Martinson liknar dikten snarast de ikoner som finns i exempelvis den grekisk-ortodoxa kyrkan. En ikon i kyrkan pekar på det heliga men är inte identisk med det heliga och på samma sätt kan dikten vara en ikon som pekar på sanningen men aldrig är sanningen.

"Li Kan talar under trädet" bygger alltså på en ambivalent och paradoxal syn på litteraturens uppgift. Martinson kräver enkelhet, men fördömer förenkling. Han kritiserar språkligt trolleri, men kräver att litteraturen bevarar sin estetiska dimension. Han använder ett auktoritärt tilltal, men menar att sanningen egentligen är onåbar. Han accepterar världens mångfald och komplexitet, men strävar samtidigt efter den högre sanningen. I början frågade jag mig vilken uppgift Martinson ger konsten och svaret blir att ett entydigt svar är omöjligt att ge även om hans nedskissade poetik till sin form ter sig nästan simpel. Själva målet för Martinson är nämligen att undvika det entydiga svaret och låta helig enfald och enkelhet para sig med lyriken.

*Ronja Boije
studerar nordisk litteratur vid Helsingfors universitet*

Li Li på Bokmässan och i radion

Vår Klockrikestipendiat Li Li har varit mycket aktiv i höst. Under bokmässan framträdde han på De litterära sällskapens scen med ett uppskattat föredrag med rubriken "Konsten att se i en dikt" där han analyserade dikter av bl a Tomas Tranströmer, Harry Martinson ("Enbusken") Charles Baudelaire och Rainer Maria Rilke. Tyvärr är DELS-scenen inte idealisk för poesiuppläsning då den är ständigt utsatt för ett mycket störande bakgrundsljud från alla de aktiviteter som pågår på mässgolvet. Vi som hade möjlighet att litet senare samma dag ta oss till "Rum för poesi" på andra våningen fick där uppleva en helt annan miljö: ett tyst, ljudisolerat mörkt rum med belyst scen – en perfekt inramning för alla poesivänner. Även här framträdde Li Li, nu med egna dikter ur den senaste samlingen Ursprung. Han avslutade med en nyskriven dikt. En skön stund!

I höst har Li Li även framträtt i "Tankar för dagen" i radions P 1, bl a den 20 oktober, då han talade om hem, språk och identitet. Han citerade ur diktsviten "En bambu i björkars språk":

*Det lilla röda hus där borta med ljus bultande som hjärtan
likt tomhet som du byser när du nu betraktar det ...
Du måste tro att när en björk med sina lövlockor ringer
så är det du, en bambu, som i en Tandikt ringer
och ringer fram en sidenväg utan gränser
så att du kan förena dig med kall jord i ett nytt land
och med dig själv.*

Li Li menar att "hemmet är i språket, eller rättare, i dikten". Det är bara genom sitt skapande som exilförfattaren kan hitta sitt rätta hem.

Samma dag, den 20 oktober, kunde man i radions P2 höra diktsviten "En bambu i björkars språk" tonsatt av Tebogo Monnakgotla, en av våra lovande yngre kompositörer. Verket framfördes av Ida Falk Winland, sopran, Cecilia Zilliacus, violin, Kati Raitinen, cello och en kammarensemble. Tebogo är mycket förtjust i Li Lis poetiska språk och fortsätter därför samarbetet med ett verk för liten kammarensemble och sång till text av Lis "Snöbekännelser". Om "Bambu i björkars språk" berättade Li Li i Stora Tuna Prosgård den 3 november.

Översättaren Li Li är också aktuell. I höst har på Wahlströms och Widstrands förlag utkommit Ansikte och historia av en av Kinas mest framträdande poeter, Xi Chuan. Li Li har gjort översättning och urval. Boken recenserades av Göran Sommardal i radions Kulturlydning den 5 november.

Åke Widfeldt

Bokmässan, Spanien och Martinson

Spanien var temat för årets bokmessa. Då går tankarna till tiden för spanska inbördeskriget (1936-1939), som har påverkat spanjorernas liv i generationer.

Under de årtionden som följde med diktator Franco vid styret var censuren hård, något som i högsta grad begränsade den spanska kulturens alla uttrycksmedel.

Picassos målning *Guernica*.

Först nu har yngre spanska författare börjat frigöra sig från det trauma som fortsatt att plåga det kollektiva minnet långt efter Francos död 1975.

Harry och Moa Martinson visade som så många andra svenska författare sin solidaritet med Spaniens kämpande folk : mot nationalistsidan och för regeringssidan, republikanerna. Harry övervägde att gå ut som frivillig i den internationella brigaden, men blev avrådd. Första veckan i november 1937, medan våldsamma strider utkämpades i Spanien, hölls en spansk vecka i Stockholm, initierad av den spanska ambassadören Isabel de Palencia och den svenska hjälpkommittén, vars motto var "Spaniens sak är vår".

Till den soaré som anordnades hade en antologi Till Madrid sammanställts, i vilken ett 20-tal svenska författare hade bidragit med sina alster, så även Harry och Moa. De framförde sina texter inför en entusiastisk publik.

Harrys prosatext "Vädjan" är propagandistisk och politiserad, med ett språkbruk som är ovanligt i hans produktion. Ögonblicket krävde ett direkt ställningstagande för den rådande demokratin och mot faran av en eventuell diktatur.

Ur Vädjan:

"Vi vill allt för det republikanska Spanien och kan så gott som intet.

Haven är fulla av pirater, länderna av tull –och gränsförordningar, det mesta till barbariets fromma. Alla sitter vi låsta. Vi måste resa oss och rensa jorden fri från mördare, roffare, maktgalningar. Faller republiken Spanien är vi alla ohjälpligt klavade i fascismens stälkedjor. Kedjor som vi delvis själva smidit."

12 november samma år kommer den första samlingen i en trilogi av naturessäer ut. I Svärmare och harkrank är det åter diktarens och inte agitatorns röst vi hör. Vaga associationer ges till världsläget. Snarare filosofiska reflexioner än hårda fakta. Men essäerna är inte verklighetsflykt, men vissa kommentatorer har ansett. Humanisten Martinson visar sin indignation som en trösterik hyllning till livet bortom det tidsbundna. *"Ej vallar, bräddar har den flod, / som håller människans ande grön. / Den återblommar varje år."*

Martinson strävar mot ett språk som inte är maktmänniskans, ett språk som i möjligaste mån kan "artikulera verkligheten så att den blir begriplig". Men han går ett steg längre. Det är diktarens uppgift, säger han, att stänka natur "över denna döda, avstängda värld".

I Verklighet till döds (1940) skriven direkt efter finska vinterkrigets slut, är Martinsons förtvivlan över världsläget mera absolut. Som illustration till denna förtvivlan visar han på Picassos *Guernica* (1937). Detta mästerverk som förevigat krigets fasor och de mänskliga tragedier som alla krig för med sig.

"Picassos *Guernica* är en tavla som skriar mer till stjärnorna än till den tillfällige betraktaren, på samma sätt som ett skri inte är riktat till någon bestämd utan bara genomsliter rymden".

Marianne Westholm

Se också Doris nr 15 med presentation av antologin "Entre Luz y Oscuridad" av Harry Martinson i översättning till spanska av Francisco J. Uriz. Boken kan beställas från förlaget "Nordica Libros", www.nordicalibros.com eller info@nordicalibros.com.

Martinsonminne från Jämshög

Ett par minnesbilder

Ödesvintern 1939-40 talade Harry Martinson i kyrkan därhemma. I kyrkan i Jämshög. Det var en mörk och kall vinterkväll. Den stora helgedomen var fullsatt, varenda plats var upptagen. Det var alldeles tyst, en absolut tystnad när han tog till orda. Vad hade han att säga här i sin trasiga barndoms kyrka? Hans ärende? Jo, att tala för Finlands sak som också var vår. Att be om hjälp, om stöd till Svenska frivilligkåren. Jag minns inte nu hur hans ord föll, men jag minns hans ansikte. Det var ett mycket blekt ansikte där i det svaga ljuset, blekt, sammanbitet, vädjande.

Jag har ofta i efterhand tänkt på det där ansiktet, om jag kunnat tolka

det. Jag tror att jag förstår: han var djupt tagen av allvaret i sitt ärende. Denna vänliga, varma, fredliga människa skulle värva män ut i kriget. Han visste naturligtvis vad det innebar.

Vad han vädjade för? Det hotade, utsatta Finland, förstås. Men inte bara Finland och i förlängningen Norden som ett territorium av fria länder. Han nämner i efterhand, i Verklighet till döds (1940), att han därmed också vädjade för sagan, skogarnas sus, sjöarnas skvalp, sommardrömmen, folkvisan, det förgångna och dess människor. Han ställer detta mot den urartade civilisationen och den ytlighet den fört med sig. Martinson reste alltså runt i Sverige från Skåne till Tornedalen och propagerade för Frivilligkåren. Ofta skedde det i sällskap med Eyvind Johnson; de hade undertecknat ett uppdrag tillsammans med ett tiotal andra författare.

Värvarna ställde sig och ställdes naturligtvis inför frågan: Hur kan man riskera andras liv och lem om man inte själv går med? Det gjorde nu de båda nämnda: Johnson till Näset och Martinson till Salla, där han hann med en kortare tid före vapenstillståndet den 13 mars 1940. Han tjänstgjorde vid fronten som kurir och postiljon. Han skildrar detta i Verklighet till döds. Det är en skildring som leder tankarna till Picassos stora målning från spanska inbördeskriget, Guernica, med dess skri av fasa eller Dantes dikt Inferno, i synnerhet den nionde kretsen i helvetet, där de olyckliga plågas, infrusna i den eviga kölden och isen. En parallell till den helvetiskt kalla krigsvintern 1939-40.

Verklighet till döds är upplevd och skriven i ett slags tillstånd av förtvivlan och desperation, det är alldeles tydligt. Hur kom sig detta? Världsläget förstås med kommunistiska, fascistiska och nazistiska diktaturer, spanska inbördeskriget, världskriget. Och som om inte detta vare nog, svåra personliga förhållanden: dålig hälsa, usel ekonomi och inte minst lösslitandet från Moa med rymningsförsök, en plågsamt utdragen skilsmässa och skuldkänslor gentemot henne: hon hade dock en gång tagit sig an den avmönstrade sjömannen utan hem.

Om djupet av hans nedstämdhet inför det onda i världen och tiden får man en uppfattning när han skriver: Ja, ibland var det svårt, att inte säga sin innersta mening, den att självmordet lika väl kunde göras på en gemensam samlingsplats rakt öster härifrån in i de finska skogarna åt nordost, i dödens stora socken Salla.

Jag måste här, fast det kanske inte hör hemma i sammanhanget, ta fram en annan minnesbild av Martinson. Några år senare. En vacker sommarkväll i Lönsboda i gränslandet mellan Blekinge och Skåne där Martinson föddes och där han tillbringade sina första tretton år, sin tragiska och söndertrasade barndom. Denna ljusa och vackra kväll i Lönsboda, där han hade talat vid en sommarfest, stod han nu på perrongen vid stationen och väntade på tåget tillsammans med Ingrid. Jag stod där också alldeles bredvid dem; jag önskar att min far hade varit med, han var från samma trakt och kände till en del om Martinsons släkt.

Martinson var ljus som kvällen. I en lycklig fas av livet, mycket tack vare Ingrid, samariten i hans liv liksom kanske också i den postumt utgivna Doriderna (1980). Hans liv hade stabiliserats, han var en upp-buren, för att inte säga älskad författare. Hans ansikte speglade ro och harmoni.

Han kunde tacka livet så som han uttrycker det i den långt tidigare dikten Ängsullen.

*Ängsullen vajar i kvällen; talar en gåta:
kärret förmultnar och dör, kärret ger sjufalt igen.
Djupt i den vindil som spelar från tallarnas kronor
böjer jag mig och tackar
dyn som fostrat min själ.*

Åke Åkesson, Fellingsbro – med ursprung i Jämshög

Martinsonsällskapetets 25-årsfirande har ihågkommit dels med ett samtal på Svenska Akademien tillsammans med Wägner-sällskapet lördagen den 24 oktober dels med en samling vid Harry Martinsons grav på Silverdals griftegård i Sollentuna den söndag den 25 oktober. Här följer en kortare redogörelse för söndagens 25-årsfirande.

Stämningsfull hyllning till Harry i Silverdal

”Egentligen skulle vi ha samlats här en månskenskväll och i sann martinsonsk anda kanske kunnat uppleva den stämning som är så viktigt i poesins värld”, sa ordförande Åke Widfeldt när han hälsade ett 25-tal medlemmar välkomna till samlingen på Silverdals griftegård i närvaro av bland annat Harrys båda döttrar Harriet och Eva Martinson.

Istället var det gråmulet Sollentuna med lätt fuktighet i luften denna sista oktobersöndag. Men denna dag gick tankarna ändå lätt fram till Harry Martinson och hustru Inger, där bådas namnskripter finns på gravstenen med fyra kända rader ur sång 69 i Aniara ”*vars själar nu i fridens boning varlavsvalnade likt snöl som nått sin sista vila/på andens berg*”. - Vi i Harry Martinson-sällskapet vill i samband med vårt jubileum nu låta våra tankar gå till den person som är upphovet till allt det arbete som lagts ned under 25 år. Vi är stolta och tacksamma för att ha fått förtroendet att efter bästa förmåga försöka ”vidga och fördjupa intresset och förståelsen för Harry Martinson och hans författarskap”, ett författarskap som var unikt och nyskapande på många sätt, sa Åke Widfeldt, och lyste ”frid över Harrys minne”.

Lena Havland-Erlandson bar så fram sällskapets blomsterhyllning till graven och flera av de närvarande medlemmarna kom också fram med personliga blomsterhälsningar till människan Harry – som prövades svårt i livet men som älskades av så många för sin varma omtanke och sin tro på de godas möjligheter mitt i hopplöshetens mörker.

Utbildning Silverdal

Efter stunden vid graven var det samling på närliggande ”Utbildning Silverdal”, där skolchefen Nuno Farausto Lopes med hustru Irma tog emot och visade upp skolan som på många olika sätt knutit an till Martinsons författarskap i sitt arbete. Det har skett i samarbete med Stockholmsgruppens Göran Bäckstrand.

Nuno Lopes berättade om skolans verksamhet som spänner från för-

Lena Havland-Erlandson och Harry Martinsons döttrar Eva och Harriet var några av deltagarna i högtiden på Silverdals griftegård.

skoleverksamhet till gymnasienivå och med inriktning på forskning. En särskild del i skolan utgörs av ett 40-tal barn med diagnosen Asbergers syndrom.

Söndagens program avslutades med att publicisten och författaren Lars G. Lindström, som följt i Harry Martinsons fotspår i Sollentuna, berättade om sina intryck som finns publicerade i en antologi utgiven av Sollentuna Författarsällskap ”Sollentunabor – välkända, okända, ökända” (2007).

Text o foto: Lars G. Lindström

Samsyn och framtidssyn, likheter och olikheter i Elin Wägners och Harry Martinsons författarskap

Med denna rubrik som utgångspunkt inbjöd Wägners- och Martinsonsällskapen sina medlemmar och allmänheten till Börssalen på Svenska Akademiens den 24 oktober 2009. Genom att välja FN-dagen för detta författarmöte ville sällskapen särskilt framhålla gränslösheten i deras arbete och synsätt.

Kjell Espmark inledde med markeringen av att Martinson efterträdde Wägners på Akademiens stol nr 15 och välkomnade sällskapens initiativ att arrangera ett brett samtal kring de båda författarskapen. Marianne Enge Swartz och Åke Widfeldt, ordförande i Wägners- respektive Martinsonsällskapet berättade om hur sällskapen dels firar ett minnesår av att det är 60 år sedan Elin Wägners avled dels också uppmärksammar att Martinson-sällskapet har verkat i 25 år.

Som deltagare hade sällskapen lyckats engagera en ovanlig kvartett av med de båda författarskapen väl förtrogna personer. Moderator och sammanhållande kraft var poeten, radiomannen och skribenten Bengt Emil Johnson. Kristin Olsoni, finländsk regissör och grundare av Klockriketeatern nämnde bland många likheter hur Wägners i Väckarklocka ser bakåt mot en fredlig matriarkal kultur och hur Harry Martinson som en av ytterst få manliga författare saknat kvinnans stämning i världen. Även Birgitta Holm, författare och professor emerita tangerade i sina inlägg samma perspektiv med att framhålla hur det finns hos kvinnorna ett ofött språk, som skulle kunna omskapa tankevärlden. Den fjärde deltagaren i panelen, Bo Göransson, profes-

*Birgitta Holm Kristin Olsoni Bo Göransson Bengt Emil Johnson.
Foto Rune Liljenrud.*

sor emeritus vid KTH och mångårig arrangör av Dialogseminarier, berättade till mångas förvåning hur dagens utbildning av civilingenjörer i ökad utsträckning inspireras av humaniora och särskilt Harry Martinsons författarskap. I en teknisk värld, som präglas av allt större exakthet, har hans resonemang om det ungefärliga i livet mötts av intresse och nyfikenhet. Detta är korta exempel från tre timmars givande samtal.

Efter en kort paus framträdde Pennskaftet i skepnad av skådespelaren Anita König.

Inläggen från panel och åhörare – eftermiddagen blev verkligen samtal och inte föreläsningar - framhöll de båda författarskapens likheter snarare än olikheter även om deras engagemang fick mycket olika uttryck. De registrerade och uttryckte en ovanlig känslighet för destruktiva förändringar i våra samhällen. De betonade också längre perspektiv än några generationer och såg i mångfalden svaren på att ta sig ur dominerande tekniska synsätt. De sökte efter en samsyn; världen måste bli överens om en grundläggande livshållning.

Göran Bäckstrand

Näbbeboda akademi - Byskolan som födde en Nobelpristagare

Harry Martinson-sällskapets 25-årsfirande avslutades söndag 15 november 2009 med temadagen "Näbbeboda akademi - Byskolan som födde en Nobelpristagare". I Näbbeboda skola gick Harry Martinson sitt fjärde skolår åren 1914-1915 med Karl Johan Staaf (*24/1 1869 +24/5 1930) som lärare (Stav i "Nässlorna blomma"). Temadagen arrangerades av Harry Martinson-sällskapet i samarbete med Folkuniversitetet och Näbbeboda Intresseförening.

Johnny Karlsson välkomnade till Näbbeboda skola och presenterade temadagens medverkande Åke Widfeldt, Margaretha Olsson, Dan Egonsson, Birger Johnson, Bengt Bejmar och Bengt E. Anderson. Den sistnämnde disputerade år 2000 med avhandlingen "Att rannsaka en barndom - Harry Martinsons Nässlorna blomma - Tillkomst och tematik". Särskilt intressant för denna temadag om skola är vad Bengt E. Andersson skriver i kapitel V om "Den ljugande skolan, och den alldeles sanna".

"... mycket i livet måste vara lek för att levas" skriver Harry Martinson i sin dikt Leken ur diktsamlingen Passad. Här blir leken i Stavs skolsal allvar. På bilden hjälps Åke, Johnny och Birger åt med att använda det Tellurium eller Lunarium som funnits i Stavs skola. Det är ett äldre läromedel, en apparat avsedd att på ett åskådligt sätt visa jordens, Tellus, lutande axel, jordens rotation, månens rörelse runt jorden och både jordens och månens rörelser runt solen. På de äldre tellurierna/lu-

Åke Widfeldt, Johnny Karlsson, och Birger Johnson i Nebbeboda skola.

narierna - såsom här i Näbbeboda skola - utgörs solen av ett stearinljus. (Allt enligt Wikipedia - Den fria encyklopedin)

Temadagen Näbbeboda akademi - Byskolan som födde en Nobelpristagare avslutades med att ett mycket varmt tack riktades till Harry Martinson-sällskapets ordförande Åke Widfeldt för hans kunniga och engagerade arbete för Sällskapet. Som en hyllning till Stav, Harry Martinson och till Åke läste sekreteraren ur Harry Martinsons Vattenbrev från Svärmare och harkrank.

"Från hembyn har man en gång växt ut likt en källargrodd som sökt sig till ljuset. Jag såg en gång en tistel, tre meter lång, i en källare. Efter ett månadslångt uttjänjande av den färglösa stjälken hade den nått fram till den övergivna källarens nyckelhål. Där hade den växt ut och lyckats bilda tre eller fyra klorofyllblad. Men då hade den uppåtdat allt som fanns att få och det räckte inte till piggar. Huvudsaken fick vara att den nådde ut och fick se solen. Den tisteln passar bättre in som bild av fördrömda individers strävan. Som en källargrodd växte jag mig en gång ut i havet. Men vem vet, hade jag inte haft Stav till hjälp inne i källaren, så hade jag kanske aldrig nått ut till havets nyckelhål, som den lumpna byn om kvällarna brukade stoppa till med trasor."

*Rune Liljenrud
(detta är en förkortad version,
se hela Runes text på Harry Martinson-bloggen på internet)*

Till sjöss med Harry Martinson

Få litterära sällskap har så stor anledning att gå till sjöss med sin författare som HMS.

Det var tredje året för Sällskapsliv till sjöss, ett arrangemang, där DELS tidigare samarbetat med tidningen Vi. Trots rekordpublik 2008 med 800 resenärer var årets arrangemang länge ovisst. Tidningen Vi hoppade av och därmed försvann en hel del av möjligheterna till reklam för en stor läsekrets. ABF gick in som räddande ängel och när antalet anmälda ändå var 250 litteratörskare, så kunde Silja Galaxy lägga ut för färd mot Åbo söndagen 8 november.

Av våra medresenärer var Carl Mikael Bellman och Erik Johan Stagnelius, födda på 1700-talet och Gustaf Fröding hörde hemma i det litterära 1890-talet. Evert Taube. Elin Wägner och Erik Beckman var också med på skutan. DELS med ordförande Olof Holm i spetsen höll samman ett fullödigt arrangemang i fin miljö med mycket god teknisk utrustning och en lagom stor och mycket närvarande publik.

Alla sällskapen bjöd på fina program. Sven-Bertil Taubes konsert på söndagskvällen var en av höjdpunkterna och gav den rätta havskänslan. Övriga program var utmärkt om än något konventionella och lika varandra med en blandning av uppläsning, sång, musik och teater.

Eftersom Göran Bäckstrand var sjuk fick jag rycka in som lagkapten. I det lilla laget ingick Gunnar Edander, en enastående och ytterst flitig musiker. Få har uppträtt i så många litterära sammanhang under så lång tid, få har bidragit så mycket för att lyfta fram Harry Martinson och andra författare. Gunnar inledde med att läsa och sjunga Juninatten. Därefter presenterade jag våra medverkande och vårt sällskap. Jag nämnde, att Göran Sonnevi och Göran Greider utnämnt vårt jubileumsår 2004 till det finaste någon författare fått. Då jag sa, att vi i Stockholm samarbetar nära med ABF-huset, "Sveriges kanske förnämsta kulturinstitution", kom spontana applåder. På min fråga till publiken om hur många som tillhörde vårt sällskap räckte två (2) upp handen!

Gunnar Edander framförde sin fina version av Har ni sett en koltramp, innan jag gjorde en snabb-presentation av vår författare: "Harry Martinson – sockenbarnet, sjömannen och luffaren som blev ledamot av Svenska Akademien, fick Nobelpriset och är en av våra mest älskade författare." Rörelsen, drömmen om Världsnomaden, de många skildringarna från livet till sjöss lyftes fram. Det var havet och rymden som dominerade vårt program. Som övergång till rymden spelade Gunnar Edander Vintergatans stora tombola.

Höjdpunkten blev Ulf Danielssons framträdande. Han var presenterad som professor i teoretisk fysik vid universitetet i Uppsala. Det är sannolikt att många deltagare känt sig tveksamma. Visserligen hade vi nämnt att det i år var det "Astronomiska året", 400 år efter det att Galilei 1609

riktade sitt teleskop mot himmelen och alla kände självklart till Aniara, men ändå! Sannolikt hade de flesta i publiken tänkt sig att en professor var väsentligt äldre och uttryckte sig svärbegripligt. I stället fick de möta en ung man, som såg ovanligt trevlig ut och uttryckte sig med nästan kristallklar elegans. Med hjälp av PowerPoint, en glaskula och god förtrogenhet med Harry Martinson och Aniara fängade han publikens intresse på ett ovanligt sätt. Sällan har begreppet populärvetenskap varit mera på sin plats. Ulf Danielsson underskattade inte för ett ögonblick sin publik och han hemföll inte någon enda gång åt vetenskaplig svärbegriplighet. Som belöning fick han resans längsta applåd. Gunnar Edander avrundade med Sång om Karelen.

Det var mycket trevligt att få ta emot alla lovord från de andra sällskapen och publiken.

Jag är övertygad om att Harry Martinson hade tyckt om att vara med på den här sjöresan.

Ingemar Sallnäs

Doris

är Harry Martinson-sällskapets medlemstidskrift.
Utkommer två gånger om året, vår och höst.

Bidrag sänds till:

Ingemar Lönnbom, Östra Strandgatan 7 A, 371 38 Karlskrona
e-post ingemar.lonnbom@galatea.nu
Redaktör för detta nummer: Ingemar Lönnbom.

Doris produceras hos Pernillas Grafiska i Blekinge AB i Mörrum.

Kansli:

HARRY MARTINSON-SÄLLSKAPET
c/o Jämshögs folkhögskola, Kulltorpsvägen 2, 293 72 Jämshög
Tel. 0454-463 40. Fax 0454-492 41
info@jamshog.org
bg 5662-5890
Hemsida: www.harrymartinson.org

Åter dags för utdelning av Martinsonpriset:

Harry Martinson-sällskapets majdagar i Blekinge 2010

Vår årshögtid 2010 är förlagd till Blekinge och Jämshög den 7 - 9 maj. En av höjdpunkterna blir utdelningen av Martinsonpriset. Det blir andra gången detta sker. Som vi alla minns blev Jan Eliasson pristagare 2008.

Prissumman som Olofströms kommun anslagit är 83 950 kronor och anspelar på de antal dagar som de resande i Aniara var ute i kosmos innan deras 23-åriga resa slutade i tragik. Enligt statuterna ska priset delas ut till den, de eller den organisation som i Harry Martinsons anda verkar för att värna om den lokala och globala miljön, arbetat aktivt för fred mellan människor och fred mellan människa och natur eller odlar eftertanken och poesin som centrala livs kvaliteter. Prisutdelningen sker kl. 9.00 på förmiddagen den 8 maj och följs av en föreläsning av pristagaren.

Som tema för resten av årshögtiden har vi tänkt oss ”Att bädda in tekniken i det gröna”. Vi vill spegla Harry Martinsons och hans författargenerations syn på tekniken och miljön och är mycket glada att vi ännu en gång lyckats engagera professor Martin Kylhammar vid Linköpings universitet som talare. Hans framträdande i Klockrike blev ju mycket uppskattat och nu kommer han att föreläsa om ”Författare i maskinkulturens tidevarv” – ett ämne som väl anknyter till årshögtidens tema. När det blir klart med övriga medverkande kommer vi att meddela det på vår hemsida.

Författaren Ann-Charlotte Alverfors som i sin senaste roman bland annat skriver om en man som varit sockenbarn vill gärna komma och berätta, när Doris trycks vet vi ännu inte om det går att lösa. Lördagen avslutas om planerna går i lås med högtidsmiddag på Tulseboda brunn.

Årshögtiden inleds redan på fredagkvällen den 7 maj då vi samlas kl. 19 på Jämshögs hembygds museum för att ta del av den tekniska utveckling som kan speglas i Harry Martinsons samlarvurm.

Alla programpunkter – dock inte måltider - under fredagen och lördagen är öppna för allmänheten som hälsas varmt välkommen.

På söndagen blir det en utfärd i Harry Martinsons tekniska tanke-spår till olika platser i västra Blekinge med anknytning till bl a elkraft, ”Hjulfors” och stenbrytning.

Vik redan nu 7 – 9 maj för en intressant weekend i Martinsonland.

Mer information om bl a bokning av årshögtiden kommer att finnas på Harry Martinson-sällskapets hemsida, www.harrymartinson.org.

Harry Martinson-sällskapet, styrelse och suppleanter 2009 - 2010

Styrelse:

Bengt Bejmar
Finkvägen 3, 293 72 JÄMSHÖG
Tel. 0454 464 53
bengt.bejmar@oktv.se

Lena Havland-Erlandson
Odengatan 34, 113 51 STOCKHOLM
Tel. 08 612 15 73, Mobil 0708 12 15 73
lana.havland@spray.se

Paulina Helgeson
Rosengatan 1, 413 10 GÖTEBORG
Mobil 0703 14 40 13
paulina.h@telia.com

Johnny Karlsson (skattmästare)
Pressareg. 29, 293 39 OLOFSTRÖM (b)
Holje Bok, Box 14, 293 21 OLOFSTRÖM (a)
Tel. 0454 915 42 (a), 402 89 (b)
Mobil 0705 62 76 39
info@holjebok.se

Rune Liljenrud (sekreterare)
Allbogatan 18, 342 30 ALVESTA
Tel. 0472 715 25, Mobil 070 34 44 483
runeliljenrud@hotmail.com

Monika Lindqvist (webbredaktör)
Ekholmsstranden 44, 371 37 KARLSKRONA
Tel. 0455 810 48, Mobil 0709 98 10 48
monikaadamsonlindqvist@gmail.com

Agneta Pleijel
Bjurholmsplan 26, 116 63 STOCKHOLM
Tel. 08 641 76 34, Mobil 0708 75 68 14
agneta.pleijel@telia.com

Johan Stenström (vice ordförande)
Östervångsvägen 9, 224 60 LUND
Tel. 046 12 68 12
johan.stenstrom@litt.lu.se

Åke Widfeldt (ordförande)
Trestegsvägen 8, 514 31 TRANEMO
Tel. 0325 707 32, Mobil 0706 65 16 87
ake.widfeldt@telia.com

Styrelsesuppleanter:

Lars Andersson
Högbergssätter Kul 19, 686 96 Ö ÄMTERVIK
Mobil 070 602 39 37
kattamaja@yahoo.com

Martin Bagge
Lilla Risåsgatan 25, 413 04 GÖTEBORG
Tel. 031 13 07 94; Mobil 0736 78 78 27
martin.bagge@comhem.se

Ingrid Branje Nielsen
Thure Sällbergsg.17B, 331 32 VÄRNAMO
Tel 0370 138 45
jnjl04@student.vxu.se

Stefan Edman
Almvägen 10, 459 31 LJUNGSKILE
Tel. 0522 222 27; Mobil 0708-16 31 08
st.edman@telia.com

Johan Lundberg
Lillhersbyv. 26 B, 191 45 SOLLENTUNA
Tel. 08 35 85 96, johan.lundberg@axess.se

Disa Lundgren
Nils Ehrnbergs väg 2,
291 46 KRISTIANSTAD
Tel. 044 12 00 54, Fax 044 10 96 80
dg.lundgren@telia.com

Ingemar Lönnbom (redaktör för Doris)
Östra Strandgatan 7 A,
371 38 KARLSKRONA
Tel. 0455 35 31 02 (a) Mobil 0708 31 03 92
ingemar.lonnbom@galatea.nu

Maurits Rehn
Marietorp svägen 30, 293 72 JÄMSHÖG
Tel. 0454 923 11
gertrud59@hotmail.com

Stefan Sandelin
Ejdervägen 1/V, 222 33 LUND
Tel. 046 13 05 80, Mobil 070 54 92 415
stsa23@utb.lund.se

" NÄSSELFROSSA

eld & lågor

Kulturvecka
i Olofström
27 juni – 4 juli

Ny Näselfrossa 2010

Kulturveckan Näselfrossa
i Olofström återkommer
den 27 juni – 4 juli 2010 med många spännande inslag.

Temat blir denna gång Eld & lågor
och flera program kommer att ha anknytning
till Harry Martinsons liv och diktning.

Välkomna att tillbringa några sköna sommark dagar
i Martinsonland!

Mer information kommer att finnas på
www.nasselfrossa.se och www.harrymartinson.org